

Business is business

written by Alfons Duran Pich | 28 de febrer de 2023

És prou conegut el jurament protocol·lari que fa qualsevol persona citada en un judici als Estats Units. Hollywood li ha donat des de sempre una gran cobertura mediàtica en moltes pel·lícules en què es presentava un acte d'aquesta naturalesa. Jurar dir "la veritat, tota la veritat i res més que la veritat" no és un jurament estèril. Recull tots els matisos de declaració. Si estenem al camp més generalitzat de les declaracions públiques, veiem que la majoria són falsos juraments.

Si ara, per exemple, ens centrem en el conflicte d'Ucraïna, veiem que el biaix és manifest. "No es diu la veritat", encara menys "tota la veritat", i es cuinen narracions que s'allunyen del tema a tractar ("res més que la veritat").

Els portaveus polítics i mediàtics han optat per l'explotació emotiva del conflicte (el drama humanitari), que és part de la veritat, però no tota la veritat. Després ho han manipulat al seu gust: els bons són els ucraïnesos i els dolents, els russos. Les guerres són irracionals, les decideixen les elits polítiques i les pateixen els ciutadans corrents. Tots. Alguns de manera directa i altres indirectament.

Per si algú vol situar-se *de debò* sobre les arrels de tot això, apuntem alguns flaixos:

- Quan l'aviació japonesa va bombardejar Pearl Harbor (desembre 1941), els Estats Units van declarar la guerra al Japó. Immediatament el sector industrial nord-americà va transformar els seus processos productius i va començar a fabricar armament. Fins aquell moment els Estats Units gairebé no tenia indústria armamentística.
- Quan va acabar la guerra del Pacífic (agost 1945), el sector industrial nord-americà va tornar al model

original, però una part no ho va fer i va crear els gèrmens de la indústria de l'armament, el client principal del qual és el Pentàgon. En poc temps el sector va créixer de manera explosiva. Això va portar a institucionalitzar la despesa militar com una despesa corrent als pressupostos generals de l'Estat. Aquest extrem és molt rellevant i va ser pres com a model per la majoria de països.

- El general Eisenhower, líder de la II Guerra Mundial i després president dels Estats Units, era conscient d'aquesta hipertròfia i va declarar al missatge de comiat (1960): "Hem d'evitar que el complex militar-industrial adquireixi influència injustificable, sigui buscada o no. Hi ha i hi haurà circumstàncies que faran possible que sorgeixin poders en llocs indeguts amb efectes desastrosos. No haurem de permetre mai que el pes d'aquesta combinació posi en perill les nostres llibertats i els nostres processos democràtics".
- Anys enrere (1952), el general més premiat de la guerra del Pacífic (Douglas MacArthur), considerat un militar de l'àrea dura, havia manifestat: "Que el nostre país vagi encaminat cap a un model d'economia basat en les armes és part del model general d'una política desencertada, alimentada amb l'ajuda d'una psicosis, induïda artificialment, d'histèria de guerra, i nodrida a partir d'una propaganda incessant al voltant de la por".
- L'atac terrorista a terra nord-americana (setembre del 2001) va suposar un nou pas endavant per al complex militar-industrial. Les guerres de l'Afganistan i l'Iraq (mai justificades) van disparar la fabricació de tota mena d'armament.
- Des d'un punt de vista estrictament econòmic, qualsevol bé s'ajusta a un cicle: es produeix, es distribueix i es

consumeix, acceptant que hi hagi una demanda. En el cas de les armes, el cicle és el mateix. Es pot mantenir en estoc una part de la producció, però per poc temps. A més, l'obsolescència tecnològica és molt alta, per la qual cosa cal desfer-se de productes antics al mercat secundari (Àfrica). En definitiva, cal fer servir l'armament i les guerres són el mercat natural.

- El Sistema (el poder) ha de crear les condicions objectives perquè es produeixin guerres o atemorir la població perquè els estats s'armin. Destinar el 2% del PIB de cada país a la defensa-atac és la instrumentalització d'aquesta política.
- A la guerra d'Ucraïna l'únic guanyador és la indústria armamentística nord-americana: El complex militar-industrial (MIC, Militar-Industrial Complex).
- El MIC està privatitzat i suposa una ocupació directa de 800.000 llocs. El client principal és el Pentàgon.
- El MIC està oligopolitzat. Unes poques companyies controlen el 80% de la producció: Lockheed-Martin, Raytheon, Northrop, Boeing, General Dynamics. Al seu voltant hi ha milers de petites empreses que complementen el clúster.
- Lògicament, el valor de les accions d'aquestes companyies s'ha disparat durant el conflicte. A finals del 2022 Lockheed-Martin havia pujat un 37% i Northrop un 40%. Davant d'aquesta pujada, algunes empreses han recomprat les seves accions (*buy back shares*) amb el resultat d'incrementar encara més el valor de l'acció.
- La guerra d'Ucraïna ha suposat una entrada fresca per al sector. Les exigències de lliurament ràpid han dinamitzat la producció. La producció, per exemple, dels míssils antitanc Javelin ha passat de 2.100 unitats a 4.000 per any. Els controls s'han flexibilitzat, fet que

ha afavorit una escalada de preus. Quan hi ha presses no es discuteixen les condicions.

- Quan l'exèrcit nord-americà va abandonar l'Afganistan i va donar per acabat el conflicte, alguns consellers delegats del MIC van expressar públicament el seu pes i van avançar l'impacte que aquest fet tindria a la línia de baix dels comptes de resultats. Ara estan feliços, cosa que explica que Jim Taiclet, conseller delegat de Lockheed-Martin declarés: "La gran competència entre els Estats Units i Rússia en el conflicte d'Ucraïna és un auguri de més negocis per a l'empresa". I és que, en un entorn amenaçador, les oportunitats són enormes.
- Està provat empíricament que hi ha una correlació directa entre els beneficis del MIC i l'escalada dels conflictes.
- La relació entre els poders legislatiu i executiu nord-americà amb les empreses del MIC és molt estreta. Les portes giratòries sempre estan disposades. Quatre dels cinc darrers secretaris de Defensa nord-americans venen d'empreses armamentístiques. James Mattis de General Dynamics, Patrick Shanahan de Boeing, Mark Esper de Raytheon i Lloyd Austin de Raytheon.
- A aquestes empreses els resulta molt difícil de defensar la seva bona reputació, ja que a part del Pentàgon (el braç armat del govern nord-americà) tenen entre els principals clients governs autocràtics a tot el món com és el cas d'Aràbia Saudita, Filipines, Egipte, Algèria, etc. És per això que el sector és el que destina més recursos al lobbisme, per sobre de grans sectors com el Big Pharma, les TIC o la mineria.
- Aquest contenciós és complex i s'ha d'analitzar amb rigor. Algunes xifres poden ajudar. Per exemple, la guerra de l'Afganistan va costar al Pentàgon 14 bilions de dòlars, la majoria produït i venut pel MIC. En els

darrers vint anys el sector ha destinat 2.500 milions de dòlars a lobbys (pressió sobre legisladors i reguladors). Entre el 2014 i el 2019, 1.718 funcionaris del Pentàgon es van incorporar a empreses armamentístiques. Es té constància documental que 47 membres del Congrés nord-americà tenen accions per imports entre 2 i 6 milions de dòlars a empreses del MIC.

Cal ser molt ignorant o molt cínic per no explicar la veritat, tota la veritat i res més que la veritat. La guerra d'Ucraïna té molts perdedors i uns quants guanyadors. El que passa és que aquests darrers tenen el poder i escriuen el guió del relat, perquè els seus empleats dels mitjans ho comuniquin en clau dramàtica i de vegades melodramàtica.

És un exemple més del "pensament únic".